

Muzeul și Biblioteca de istoria medicinei „Semmelweis” din Budapesta
(Antall József, director adjunct, bibliotecar șef, redactor al revistei
„Orvostörténeti Közlemények“)

JÁNOS BALASSA, MEMBRU CORESPONDENT AL SOCIETĂȚII DE MEDICI ȘI NATURALIȘTI DIN IAȘI

I. Antal

În diferitele colecții muzeistice ale României și Ungariei pot fi găsite numeroase documente cu privire la relațiile medicale dintre cele două țări. Recent am avut ocazia să public o scrisoare a lui V. Babeș în limba maghiară necunoscută pînă acum (1). Publicăm de data aceasta documente privind relațiile pe care János Balassa (1814—1868), profesor cu renume european al Universității din Budapesta, fondatorul primei școli maghiare de chirurgie și reformator de seamă al medicinei publice (2) le-a întreținut cu medicina română.

Samuil Izsák a evocat în valoroasa sa carte (3) personalitatea lui József Viola, medic de curte al principelui moldovean Mihail Sturza (1834—49) figură prominentă a vieții medicale din Moldova. Originar din secuime, Viola a avut un rol important în înființarea cercului de lectură medicală din Iași (1830) și ulterior în transformarea acestuia în Societatea de Medici și Naturaliști din Iași (1834).

E cunoscut rolul important pe care această societate l-a jucat în istoria culturii românești, în dezvoltarea cercetării naturalist-științifice, din țara noastră. În acea perioadă în Principatele Române exista o penurie de medici, fapt pentru care numeroși medici maghiari au trecut Carpații. Între societatea ieșeană și specialiștii maghiari s-a stabilit o strînsă legătură. Izsák arată că, printre alții, binecunoscuții profesori ai Facultății de medicină din Budapesta Mihail Lenhossék, Lajos Tognio, Márton Csasz, József Sadler, János Reisinger au fost membrii corespondenți ai Societății de Medici și Naturaliști din Iași.

Această listă trebuie completată cu numele lui Janos Balassa, cunoscutul chirurg maghiar care, după cum reiese din diploma eliberată la 7 aprilie 1846, a fost ales membru corespondent al Societății ieșene. Această diplomă a ajuns împreună cu întreaga moștenire medico-culturală a lui János Balassa — în patrimoniul Muzeului și Bibliotecii medico-istorice „Semmelweis” din Budapesta, unde se află și în prezent (4).

Considerăm că nu e lipsit de interes de a atrage atenția acum, după recenta comemorare a centenarului morții lui Balassa, asupra acestui document, datînd de peste 100 de ani și care atestă relațiile medicale româno-maghiare din trecut. Balassa, și școala medicală din Budapesta din care au făcut parte printre alții savanți de talia lui L. Márkusovszky, S. Lumnitz, S. Korányi au fost nu numai promotorii științelor medicale maghiare, dar au contribuit și la dezvoltarea medicinei din alte țări. Școala lui Balassa precum și școlile medicale de specialitate create de acesta au dat mulți oameni de seamă medicinei țărilor vecine. Este de ajuns dacă amintim, pentru ilustrare, că de aici a pornit și drumul glorios al marelui savant român, Victor Babeș.

Sosit la redacție: 15 iunie 1969.

Bibliografie

1. I. ANTALI.: Scrisoarea in limba maghiară a lui Babeş — Rev. Med. (1968), 14, 3;
2. LUMNITZER SANDOR: Emlékbeszéd Balassa János fölött (1872). Balassa János összegyűjtött kisebb művei, Bp. 1875; Orvostörténeti Közlemények (1969), 48, 49;
- ANTALI. I., Lumnitzer Sándor és a pesti orvosi iskola, Orvostörténeti Közl. (1968), 45;
3. S. IZSAK: Din trecutul legăturilor româno-maghiare. Buc. Ed. Med. 1957;
4. Muzeul și Bibl. de istoria medicinei Semmelweis XI. (Colecția specială documentară), nr. 65, 10, 2.